

Greenpeace skarży Polskę za dewastację rzek

22 października 2024

Dziesięć osób, które na co dzień działają w Greenpeace, składa skargi do Komisji Europejskiej na naruszenie unijnego prawa w zakresie ochrony polskich rzek. Chodzi o działania władz, które doprowadziły do katastrofy w Odrze w 2022 roku. Działacze ekologiczni, wspierani przez prawniczki z Fundacji Frank Bold, podkreślają, że pomimo podjęcia wielu działań ze strony organizacji społecznych, instytucje rządowe nie zrobiły nic, by ograniczyć olbrzymie zrzuty soli do dopływów największych polskich rzek. Alarmują, że 99 proc. polskich rzek jest w złym stanie.

Głównym motywem stojącym za złożeniem skarg na polskie władze jest sytuacja, która doprowadziła do katastrofy w Odrze. Chodzi o wydanie kopalniom węgla kamiennego pozwoleń na zanieczyszczanie rzek przez wlewanie do nich ogromnych ilości zasolonych ścieków.

„Od dwóch lat wiemy, że do katastrofy w Odrze przyczyniły się zasolone ścieki wlewane do rzek ze śląskich kopalń. Jestem ogromnie rozczarowana tym, że pomimo tej wiedzy i możliwości,

jakimi dysponują instytucje państwowe, nic się w tej sprawie nie zmieniło. Apele organizacji społecznych pozostają bez adekwatnej odpowiedzi. Tymczasem 99 procent polskich rzek jest w złym stanie, a do tych największych wciąż wlewane są toksyczne ścieki. Razem z innymi osobami działającymi w Greenpeace zdecydowałam się zaskarżyć władze Polski do Komisji Europejskiej. Podstawą naszych skarg będzie brak realizacji zapisów Dyrektywy Wodnej” – powiedziała Katarzyna Bilewska z Greenpeace, jedna z osób składających skargę do Komisji Europejskiej.

W skardze do Komisji Europejskiej pojawia się zarzut wobec polskich władz o złamanie prawa unijnego poprzez przyznanie kilkunastu śląskim kopalniom pozwoleń wodnoprawnych na zrzut wód dołowych do rzek z naruszeniem przepisów Ramowej Dyrektywy Wodnej. Działaczki i działacze Greenpeace wspierają w tej procedurze prawniczkę z Fundacji Frank Bold.

„Celem Ramowej Dyrektywy Wodnej jest osiągnięcie dobrego stanu wód. Państwa unijne powinny odmawiać zgody na inwestycje, które zagrażają osiągnięciu tego docelowego stanu. Od tej zasady są pewne odstępstwa i niektóre inwestycje, mimo że będą miały negatywny wpływ na rzeki, mogą zostać dopuszczone do realizacji. Jednak kopalnie do takich inwestycji nie należą! Nie mieszczą się w warunkach odstępstw określonych w dyrektywie. Kiedy polskie organy wydały kopalniom zgodę na wprowadzanie ścieków do rzek, to w naszej opinii naruszyły prawo unijne” – powiedziała Dominika Bobek, radczyni prawna z Frank Bold, pełnomocniczka skarżących osób. „Wokół rzek toczy się nasze życie – to przy nich lokalizujemy miasta, to z nich czerpiemy niezbędną nam do życia wodę. Są bardzo złożonymi ekosystemami i nie powinniśmy ich traktować jako miejsca zrzucania ścieków. Obowiązujące nas prawo unijne nie pozostawia polskich rzek bez ochrony, problem w tym, że nie zostało właściwie zastosowane” – dodaje.

Skarga do Komisji Europejskiej to skarga na naruszenie prawa unijnego przez władze państwa członkowskiego. Na jej skutek

Komisja może podjąć działania, które zobowiążą władze do zaprzestania naruszeń. To narzędzie prawne zostało już w przeszłości z powodzeniem wykorzystane w walce o polską przyrodę. W efekcie skargi kilku organizacji ekologicznych na niedostateczną ochronę lasów, Komisja wszczęła postępowanie naruszeniowe, a następnie wniosła skargę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Ten na początku 2023 roku uznał, że Polska musi dostosować polskie prawo do standardów międzynarodowych.

Kalendarium działań dotyczących Odry

Między rokiem 2018 a 2020 Ministerstwo Środowiska przedłużyło koncesje na wydobycie węgla kamiennego z 17 złóż. Koncesje przyznano bez przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a zatem bez zbadania wpływu zasolonych zrzutów na jakość wód. Następnie dla części z tych kopalń wydane zostały pozwolenia wodnoprawne, w których usankcjonowano zrzucanie zasolonych wód.

Wrzesień 2021 r. – Greenpeace podejmuje kroki prawne i domaga się wstrzymania wydanych koncesji do czasu uzupełnienia przez właścicieli kopalń dokumentacji o oceny oddziaływania na środowisko. Organizacja ostrzega także, że brak zbadania wpływu wydobycia węgla w kopalniach niesie katastrofalnie dla środowiska skutki.

Lipiec i sierpień 2022 r. – początek katastrofy w Odrze.

Marzec 2023 r. – Greenpeace publikuje szokujące wyniki badań dotyczących zasolenia dopływów Odry. Okazuje się, że niektórych rzekach woda jest bardziej zasolona niż Bałtyk!

Czerwiec 2023 r. – Frank Bold i Greenpeace wnioskuje do Wód Polskich o ograniczenie pozwoleń na zrzuty zasolonych ścieków. Instytucja odmówiła zajęcia się sprawą.

Marzec 2024 r. – Frank Bold i Greenpeace wnioskuje do Ministra Infrastruktury o przegląd pozwoleń na zrzut ścieków kopalnianych. Minister uznał wniosek za bezzasadny.

Sierpień 2024 r. – w jeziorze Dzierżno na Śląsku, do którego trafiają zasolone ścieki, dochodzi do masowej zagłady ryb. Tym razem aktywiści Greenpeace idą pod Ministerstwo Przemysłu domagać się działań na rzecz ograniczenia kopalnianych zrzutów ścieków. Do tej pory ministerstwo nie podjęło żadnych kroków, które mogłyby do tego doprowadzić.

Ilustracja: Greenpeace

Źródło: [Greenpeace.org](https://www.greenpeace.org)